

Βιβλίο 1. Κεφάλαιο 32-43

Δημηγορίες Κερκυραίων και Κορινθίων (από μετάφραση)

Ενδεικτικοί διδακτικοί στόχοι

1. Να διακρίνουν οι μαθητές τα μέρη στα οποία δομείται ο λόγος (η δημηγορία) των Κερκυραίων και των Κορινθίων.
2. Να γνωρίσουν σε γενικές γραμμές την επιχειρηματολογία των δυο αντιπάλων και να επισημάνουν τα σημεία στα οποία δίνει σημασία ο καθένας (επίκληση δικαίου, υποσχέσεις, απειλές, ανταπόδοση χάρις, ευεργεσίας, επίκληση συμφέροντος, κλπ.).
3. Να συγκρίνουν συνολικά τα επιχειρήματα των αντιπάλων και να τα αξιολογήσουν ως προς την πειστικότητά τους.
4. Να αναγνωρίσουν τον αντιθετικό χαρακτήρα των δημηγοριών (*ἀντιλογιών*), όπου στο λόγο του ενός παρατίθεται ο αντίλογος του άλλου με επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα, αλλά και με συχνή χρήση αντιθετικών σχημάτων.

Δημηγορία Κερκυραίων

1. Παραδείγματα ερμηνευτικών ερωτήσεων

Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

A. Ελεύθερης ανάπτυξης

1. Αφού μελετήσετε το λόγο των Κερκυραίων στο σύνολό του να διακρίνετε τα μέρη από τα οποία αποτελείται και να εντοπίσετε επιμέρους θεματικές ενότητες.
2. Να γράψετε πώς αιτιολογούν οι Κερκυραίοι την παρουσία τους στην Αθήνα και το αίτημά τους να γίνουν σύμμαχοι των Αθηναίων.
3. Να αναφέρετε τα βασικά σημεία της κριτικής των Κερκυραίων στην πολιτική της ουδετερότητας που ακολουθούσαν μέχρι τώρα.
4. Να γράψετε τα επιχειρήματα με τα οποία προσπαθούν οι Κερκυραίοι να πείσουν τους Αθηναίους ότι η συμμαχία με την πόλη τους θα είναι συμφέρουσα για την Αθήνα (κεφ. 33).

5. Ποια αντίληψη εκφράζουν οι Κερκυραίοι στο λόγο τους για τη σχέση μητρόπολης και αποικίας;
6. Γιατί είναι άδικο, σύμφωνα με την αντίληψη των Κερκυραίων, να απορριφθεί από τους Αθηναίους η πρότασή τους για συμμαχία και το αίτημά τους για βοήθεια;
7. Σε ποιο σημείο του λόγου τους οι Κερκυραίοι κάνουν επίκληση στα συναισθήματα των Αθηναίων προκειμένου να επιτύχουν την θετική αντιμετώπιση του αιτήματός τους; Να αναφέρετε ένα ή δυο χωρία του κειμένου, στα οποία εκμεταλλεύονται την έχθρα των Αθηναίων προς τους Κορινθίους, για να επιτύχουν το σκοπό τους (κεφ. 35).
8. Ποια οφέλη θα έχουν οι Αθηναίοι από μια συμμαχία με τους Κερκυραίους; Να σημειώσετε τα πλεονεκτήματα αυτής της συμμαχίας όπως τα αναπτύσσουν οι Κερκυραίοι στο κεφ. 36.
9. Να αναπτύξετε τις συνέπειες που θα είχε για την Αθήνα η απόρριψη της συμμαχίας με την Κέρκυρα, ιδιαίτερα, αν λάβει κανείς υπόψη του την επικείμενη σύγκρουση της Αθήνας με τη Σπάρτη.

B. Σύντομης απάντησης

1. Ποιος είναι ο στόχος της δημηγορίας των Κερκυραίων⁵⁷;
2. Ποια κατηγορία διατυπώνουν στη δημηγορία τους οι Κερκυραίοι εναντίον των Κορινθίων (κεφ. 34);
3. Γιατί η συμμαχία της Αθήνας με την Κέρκυρα δεν παραβιάζει την τριακονταετή ειρήνη, σύμφωνα με την άποψη των Κερκυραίων (κεφ. 35);
4. Να αναφέρετε συνοπτικά τα πλεονεκτήματα που θα είχε για τους Αθηναίους μια συμμαχία με την Κέρκυρα, σύμφωνα με όσα υποστηρίζουν οι Κερκυραίοι.
5. Ποιες θεωρούν οι Κερκυραίοι σπουδαίες ναυτικές δυνάμεις στην εποχή τους;

⁵⁷ Βλέπε και την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου, σ. 269.

2. Εργασίες για το σπίτι

1. Να κάνετε ένα σχεδιάγραμμα του λόγου των Κερκυραίων αναφέροντας επιγραμματικά τα βασικά του μέρη. Συγκεκριμένα:
 - α. Να διακρίνετε εισαγωγικό μέρος, ανάπτυξη και επίλογο.
 - β. Να χωρίσετε το κύριο μέρος σε θεματικές ενότητες και να δώσετε έναν τίτλο για καθεμιά.
 - γ. Να σημειώσετε τα θεματικά κέντρα κάθε ενότητας.
2. Να επισημάνετε τα επιχειρήματα των Κερκυραίων και να τα κατατάξετε γράφοντάς τα με σειρά σπουδαιότητας, σύμφωνα με την άποψή σας, έχοντας ως κριτήριο το σκοπό που επιδιώκουν οι Κερκυραίοι. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας για το επιχείρημα που θεωρείτε πρώτο σε σπουδαιότητα.
3. Να γράψετε αν τελικά, κατά τη γνώμη σας, συμφέρει τους Αθηναίους μια συμμαχία με τους Κερκυραίους αυτή τη στιγμή που την επιδιώκουν οι τελευταίοι ή όχι. Να υποστηρίξετε τη γνώμη σας με επιχειρήματα.

Δημηγορία Κορινθίων

1. Παραδείγματα ερμηνευτικών ερωτήσεων

Ερωτήσεις ανοικτού τύπου

A. Ελεύθερης ανάπτυξης

1. Με ποια επιχειρήματα προσπαθούν οι Κορίνθιοι να αποτρέψουν την αθηναϊκή βοήθεια προς την Κέρκυρα; Να τα αναπτύξετε.
2. Ποια ερμηνεία δίνουν οι Κορίνθιοι στην πολιτική της ουδετερότητας των Κερκυραίων;
3. Ποια αντίληψη εκφράζουν οι Κορίνθιοι στο λόγο τους για τη σχέση μητρόπολης και αποικίας;
4. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με τη γνώμη των Κορινθίων, δε θα έπρεπε οι Αθηναίοι να υποστηρίξουν τους Κερκυραίους (κεφ. 40);
5. Είναι η Κέρκυρα ουδέτερη πόλη ή δεν είναι, σύμφωνα με τους Κορινθίους; Να γράψετε πώς οι Κορίνθιοι αιτιολογούν τους ισχυρισμούς τους.

6. Με ποια επιχειρήματα υποστηρίζουν οι Κορίνθιοι την άποψη ότι οι Αθηναίοι θα παραβιάσουν τις συνθήκες (τριακονταετή ειρήνη), αν δεχθούν να συμμαχήσουν με την Κέρκυρα (κεφ. 40);
7. Ποια στοιχεία επικαλούνται οι Κορίνθιοι, για να αναιρέσουν το επιχείρημα των Κερκυραίων, ότι το ναυτικό τους μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια στην Αθήνα (κεφ. 42);
8. Αφού συγκρίνετε τα επιχειρήματα Κερκυραίων και Κορινθίων να αναφέρετε σε ποιες αρχές στηρίζονται και πόσο πειστικά μπορεί να είναι για τους Αθηναίους⁵⁸.

B. Σύντομης απάντησης

1. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της δημηγορίας των Κορινθίων⁵⁹;
2. Αφού μελετήσετε το λόγο των Κορινθίων στο σύνολό του να διακρίνετε τα μέρη από τα οποία αποτελείται.
3. Να εντοπίσετε τις επιμέρους θεματικές ενότητες στο λόγο των Κορινθίων και να δώσετε ένα δικό σας τίτλο σε καθεμιά.
4. Να σημειώσετε επιγραμματικά τις κατηγορίες που διατυπώνουν οι Κορίνθιοι εναντίον των Κερκυραίων (κεφ. 38 και 39).
5. Γιατί οι Κορίνθιοι απέρριψαν την πρόταση των Κερκυραίων για παραπομπή των διαφορών τους σε επιδίατησία (κεφ. 39);
6. Σε ποιες αρχές στηρίζουν την επιχειρηματολογία τους οι Κορίνθιοι (κεφ. 41);
7. Ποια απόφαση των Αθηναίων θα θεωρούσαν δίκαιη οι Κορίνθιοι (κεφ. 40);
8. Σύμφωνα με όσα υποστηρίζουν οι Κορίνθιοι, ποια χάρη οφείλουν να τους ανταποδώσουν οι Αθηναίοι;

2. Εργασία για το σπίτι

1. Να συνθέσετε κείμενο όχι μεγαλύτερο από 500 λέξεις, που σκοπός του θα ήταν να ενημερώσει τους πολίτες της Κέρκυρας σχετικά με όσα είπαν οι Κορίνθιοι στο λόγο τους. Να αναφερθείτε κυρίως στα σημεία εκείνα τα οποία κατά την άποψή σας θα ενδιέφεραν περισσότερο τους Κερκυραίους.

⁵⁸ Βλέπε Παράρτημα, υποστηρικτικό υλικό, 3.

⁵⁹ Βλέπε εισαγωγή του σχολικού βιβλίου, σ. 279.